

KÚRIA

Bfv.III.276/2014/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év április hó 1. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és 2014. április 8. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A személyi szabadság megsértésének büntette és más bűncselekmények miatt R. A. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az R. A. I. rendű és V. A. II. rendű terhelt és védője, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva az Encsi Városi Bíróság 2.B.208/2011/28. számú, illetőleg a Miskolci Törvényszék 2.Bf.174/2013/4. számú ítéletét

V. A. II. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy a pénzbüntetés napi tételének összegét 2.500 (kettőezer-ötszáz) forintban, így a pénzbüntetés összegét 550.000 (ötszázötvenezer) forintban állapítja meg.

E terhelt esetében egyebekben, valamint R. A. I. rendű terhelt tekintetében a megtámadott határozatokat hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

Az Encsi Városi Bíróság a 2012. október 11-én kelt 2.B.208/2011/28. számú ítéletével R. A. I. rendű terheltet hatósági eljárás akadályozása büntettének kísérlete miatt 220 napi tétel - egy napi tétel összege 4.000 forint -, összesen tehát 888.000 forint pénzbüntetésre,

míg V. A. II. rendű terheltet aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértése büntette és testi sértés vétsége miatt halmazati büntetésül 10 hónapi - 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, ugyanakkor R. A. I. rendű terheltet az ellene testi sértés vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

A városi bíróság az alábbi tényállást állapította meg:

R. A. I. rendű terhelt 2011 február hónapban még őrnagyi rendfokozatban szolgált az e-i rendőrség hivatásos állományú tagjaként.

Szabadnapján, 2011. február 12-én a vele baráti viszonyban lévő V. A. II. rendű terhelttel hajnali 01 óra utáni időpontban a saját tulajdonát képező személygépkocsival közlekedett E. város belterületén. A személygépkocsit az I. rendű terhelt vezette. A hazafelé tartó F. R. sértettnek felajánlották, hogy hazaviszik. A sértett beült az autó hátsó ülésére, mivel felismerte az I. rendű terheltben egyik barátjának ismerősét.

A terheltek a sértettet - beleegyezésével - nem az otthonához, hanem az I. rendű terhelt lakásához vitték az autóval, majd felmentek a lakásba és mindhárman iszogatni kezdtek.

A súlyosan ittas állapotban lévő V. A. II. rendű terhelt a sértetthez közeledve szexuális ajánlatokat tett, majd megkérte, hogy menjenek be az egyik szobába. F. R. ezt határozottan visszautasította és megpróbált felállni a fotelból, de ekkor V. A. II. rendű terhelt megfogta a sértett jobb csuklóját, illetve másik kezével megmarkolta a fenekét és őt akarata ellenére visszarántotta maga mellé a fotelba. F. R. ennek hatására kiabálni kezdett V. A- val, aki szintén kiabált a sértettel és becsmérlő szavakkal illette, majd átült R. A. mellé a kanapéra, aki ott megnyugtatta.

F. R. átült egy a nappaliban lévő kétszemélyes kanapéra, ahová követte R. A. I. rendű terhelt, aki a sértettnek bókolni kezdett, simogatta, benyúlt a ruhája alá és közben igyekezett megcsókolni. A sértett próbálta eltolni magától az I. rendű terheltet, de mivel ez nem sikerült, menedéket keresve a WC-re ment ki.

A WC ajtaját belülről a kinyújtott lábával kitámasztotta, és mobiltelefonján többször segítséget próbált kérni barátjától, P. M-től. Az I. rendű terhelt észlelte a telefonbeszélgetést, ezért az ajtót megpróbálta kinyitni. Mivel azonban a sértett lábával belülről tartotta az ajtót, azt berúgta, ezzel megütve az

előredőlve beszélő sértett fejét és kiabálni kezdett vele.

F. R. kirohant a WC helyiségből, megfogta a kabátját és a kijárat felé sietett. Mikor a sértett kifelé haladt a lakásból, a terheltek egyike megszorította a bal felkarját, ám a lakásból kijutva ezután az utcán futni kezdett.

R. A. I. rendű terhelte az autójával utolérte a sértettet, majd az autóból kiszállva kétszer az arcán megütötte, nyakát megragadta és megfenyegette, hogy ne merje értesíteni a rendőrséget. F. R. ennek ellenére közölte, hogy értesíteni fogja a rendőrséget, mire R. A. azt válaszolta, hogy "ennek még következménye lesz!".

Ezután az I. rendű terhelte beszállt az autójába, a sértett sálját kidobta és elhajtott.

A sértett ekkor - hajnali 02 óra 22 perckor - értesítette az E-i Rendőrkapitányság ügyeletét és a már hozzá kiérkezett P. M-val megvárta a kiküldött rendőr járőröket.

F. R. több sérülést is szenvedett, azonban a városi bíróság kétséget kizáró bizonyossággal csak azt állapította meg, hogy V. A. II. rendű terhelte azon cselekménye, amikor a sértettet visszarántotta a fotelbe, fém órájával a sértett csuklóján három centiméteres hosszban hámsérüléssel járó sérülést okozott, mely nyolc napon belüli gyógytartamú volt.

R. A. I. rendű terhelte továbbá a WC ajtajának berúgásával F. R.-nek nem szándékosan a feje tetején másnapra nyomásérzékenységgel járó sérülést okozott, mely szintén nyolc napon belüli gyógytartamú volt.

A Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.174/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát változatlan tényállás mellett annyiban változtatta meg, hogy V. A. II. rendű terhelte vonatkozásában a személy elleni cselekményét személyi szabadság megsértése büntettének minősítette, ezzel együtt a büntetést 220 napi tétel pénzbüntetésre enyhítette, és az egy napi tétel összegeként 2.000 forintot állapított meg. Egyebekben az elsőfokú ítéletet mindkét terhelte vonatkozásában helybenhagyta.

A másodfokú bíróság szerint ugyanis tévedett az elsőfokú bíróság, amikor V. A. II. rendű terhelte személyi szabadság büntetteként értékelt cselekményét aljas indokból elkövetettnek minősítette. Indokolása szerint a bizonyítás anyagából azt megállapítani, hogy V. A. II. rendű terhelte F. R. sértettet nemi erkölcs elleni bűncselekmény realizálása érdekében korlátozta volna - ha csak rövid ideig is - tartózkodási helye szabad megválasztásának lehetőségétől, nem lehetett.

A cselekmény részben enyhébb minősítésére tekintettel a kiszabott,

végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés eltúlzott joghátrány, annak mérséklése indokolt. Ezért V. A. II. rendű terhelte büntetését 220 napi tétel, 2.000 forint napi összegű, 440.000 forint végösszegű pénzbüntetésre enyhítette.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen R. A. I. rendű és V. A. II. rendű terheltek meghatalmazott védője felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelyben a Be. 331. § (1) bekezdése alapján mindkét terhelte bűncselekmény hiányában való felmentését kérte arra hivatkozással, hogy a bűnösségük megállapítására a büntető anyagi jog általános és különös részi szabályainak megsértése miatt került sor.

Indokolása szerint az I. rendű terhelte bűnössége a hatósági eljárás akadályozása büntettének kísérletében, tényállási elemek hiányában nem állapítható meg figyelemmel arra, hogy az ügyben hatósági eljárás nem volt folyamatban, és R. A. I. rendű terhelte részéről sem erőszak, sem fenyegetés nem történt.

Emellett - részletesebb jogi érvek kifejtése nélkül - sérelmezte, hogy a bíróság a kísérleti stádiumra tekintettel nem állapította meg, hogy a kísérlet alkalmatlan eszközzel és alkalmatlan tárgyon történt, továbbá nem alkalmazták a befejezetlen távoli kísérlettől való önkéntes elállásra vonatkozó konzekvenciákat.

V. A. II. rendű terhelte bűnösségének megállapítását kifogásoló érvelése szerint magatartása nem korlátozta a sértett személyi szabadságát akkor, amikor egyetlen mozdulattal visszaültette a kanapéra, mivel a sértett önként szállt be az autóba, majd ment be a lakásba, ahol szabadon változtathatta a helyét, és ahonnan szabadon távozott. A védő érvelése szerint szándékos magatartás hiányában a könnyű testi sértés vétségét sem valósította meg.

A védő tévesnek tartotta a II. rendű terhelte bűnösségének megállapítása mellett is a személyi szabadság megsértésének büntettével halmazatban a könnyű testi sértés vétségének megállapítását, mivel a két cselekmény elkövetési magatartása térben és időben nem különült el, a két bűncselekmény azonos fejezetben, a személy elleni bűncselekmények körében nyert szabályozást, így azok csupán látszólagos alaki halmazatban állnak egymással.

Ugyanakkor a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség Bf.2072/2011/I. szám alatt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással a II. rendű terhelte terhére nyújtott be felülvizsgálati indítványt a pénzbüntetés napi tétele összegének törvénysértő megállapítása miatt.

III.

R. A. I. rendű és V. A. II. rendű terheltek védőjének felülvizsgálati indítványát a Legfőbb Ügyészség a BF.122/2014. számú átiratában részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta és indítványozta az elsőfokú és másodfokú bíróság ítéletének hatályban tartását.

A Legfőbb Ügyészség szerint a felülvizsgálati indítvány nem adta indokát annak, hogy a bűncselekmény alkalmatlan tárgyon, alkalmatlan eszközzel történt elkövetését adott esetben mire alapozta. A bűncselekmény passzív alanya olyan természetes személy, aki bírósági vagy más hatósági eljárási jogokkal és kötelezettségekkel rendelkező résztvevője, vagy várható, hogy ilyen eljárás résztvevője lehet. Megalapozatlan továbbá a kísérlettel való önkéntes elállásra hivatkozás is, mivel az I. rendű terhelt teljes körűen kimerítette a sértett megfenyegetésével arra az esetre, ha a rendőrségen bejelentené az esetet, nyakának megragadásával és kétszeri arcon ütésével a hatósági eljárás akadályozása bűntettének elkövetési magatartását.

Helyesnek tartja a Legfőbb Ügyészség az eljárt bíróságok jogi érvelését, miszerint a személyi szabadság megsértésének elkövetési magatartása másnak a személyi szabadságától bármilyen módon történő megfosztása, akár rövid időre is. A könnyű testi sértés az e bűncselekménnyel halmazatban való értékelését is helytállónak tartja, mivel a II. rendű terheltnek az általános élettapasztalat alapján tudnia kellett, hogy az órájának a sértett csuklójához szorításával sérülést okozhat, őt ez nem tartotta vissza, belenyugodott abba, így eshetőleges szándéka megállapítható. A töretlen bírói gyakorlat szerint a testi sértés halmazatban áll a személyi szabadság megsértésével, így a könnyű testi sértés vétségével is, mivel a személyi szabadság megsértése erőszak, tehát sérelem okozása nélkül is megvalósítható. Emellett a személyi szabadság megsértése bűncselekmény jogi tárgya a szabadság, az emberi méltóság, míg a testi sértésnek az élet, testi épség és az egészség.

IV.

A Legfőbb Ügyészség BF.208/2014. számú átiratában indítványozta, hogy a Kúria nyilvános ülésen, a Be. 427. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján a megtámadott határozatot - V. A. II. rendű terhelt tekintetében - változtassa meg és hozzon a törvénynek megfelelő döntést.

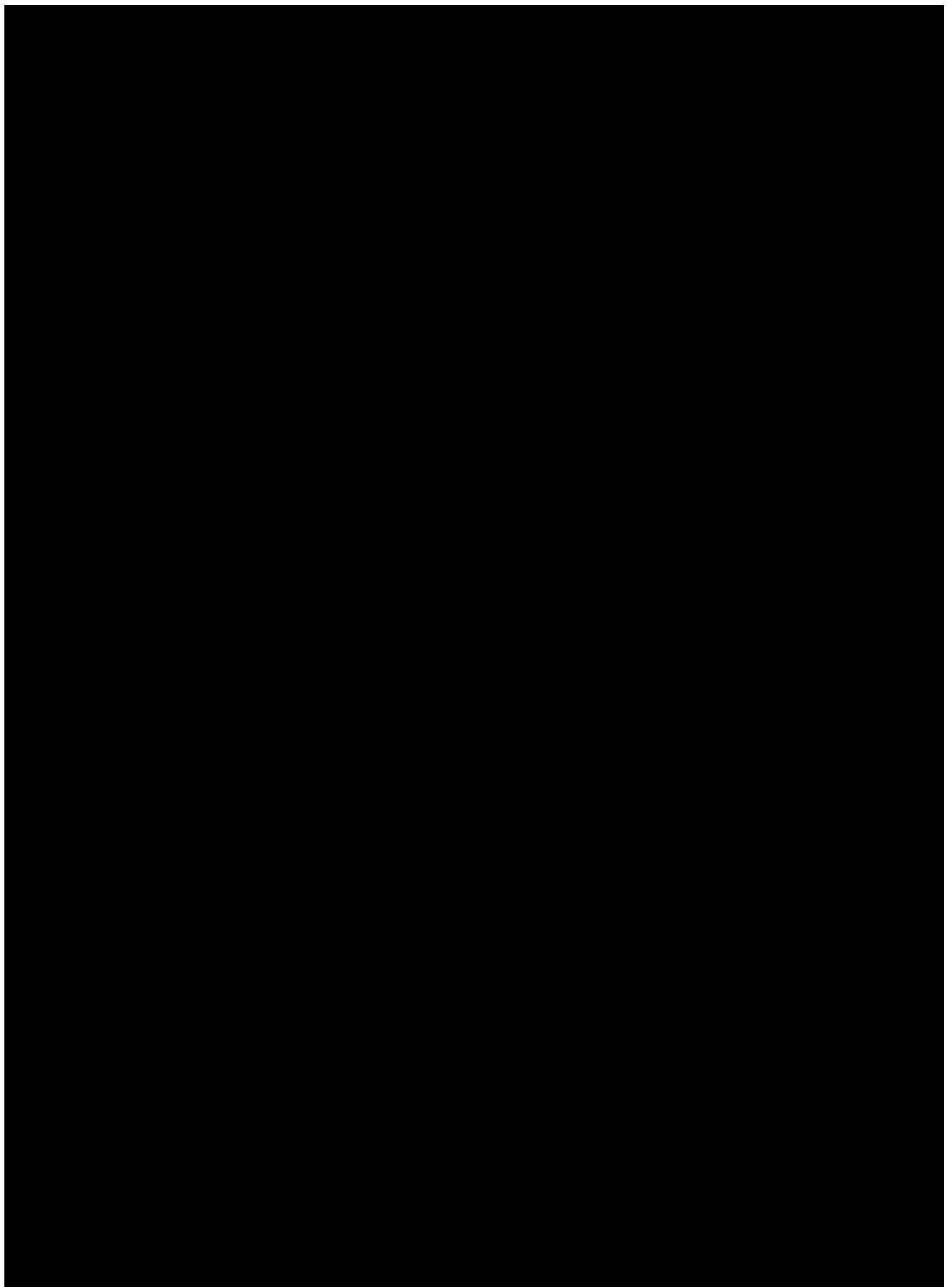
A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség Bf.2072/2011/I. számú - Legfőbb Ügyészség által fenntartott - indítványában foglaltak

szerint az elkövetéskor hatályban lévő 1978. évi IV. törvény 2010. január 1. napján hatályba lépett módosítása szerint a pénzbüntetés napi összegének alsó határa 2.500 forint. Mivel a cselekmény elbírálásakor is ez a törvényi rendelkezés volt hatályban, a 2013. június 13. napján alkalmazott 2.000 forint napi összeg törvénytörtő.

V.

(4) bekezdésében írtakra figyelemmel a megtámadott határozatokat - az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül.

Ennek eredményeként az ügyészi indítvánnyal kapcsolatosan a következőket állapította meg.

Az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban Btk.) 242/A. § (1) bekezdésében írt bűncselekményt az követi el, aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy bírósági vagy egyéb hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse.

A bűncselekmény védett jogi tárgya az igazságszolgáltatás zavartalan működése, amely magában foglalja az eljáró hatóságok, rendőrség, ügyészség, bíróság akadálytalan működését is.

Értelemszerűen az igazságszolgáltatás zavartalan működésének első eljárásjogi aktusa az, hogy a sértett az őt ért sérelmek miatt büntetőeljárást kezdeményezhessen, az igazságszolgáltatást működésbe hozhassa.

A sértett legalapvetőbb eljárási joga a sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt eljárás kezdeményezése, feljelentés megtétele vagy magánindítvány előterjesztése.

Abban az esetben tehát, ha a büntetőeljárás azért nem indulhatott meg, mert a sértett a fenyegetés vagy az erőszak alkalmazása miatt nem volt abban a helyzetben, hogy a büntetőjogi sérelmére elégtételt vegyen, úgy a bűncselekmény befejezett attól függetlenül, hogy a büntetőeljárás még nem volt folyamatban, hiszen a terhelt cselekménye akadályozta meg az eljárás megindítását.

A bűncselekmény elkövetési magatartása a kényszerítés, vagyis abban az esetben, ha az elkövető a kényszerítéssel megakadályozza e jogok gyakorlását, a bűncselekmény befejezett függetlenül attól, hogy utóbb e jogok gyakorlására sor került.

A személyi szabadság megsértése büntettnének megvalósulása szempontjából a szabadságkorlátozás időtartama közömbös, ennek a körülménynek legfeljebb a büntetés kiszabása szempontjából van

jelentősége.

A II. rendű terhelt azáltal, hogy a szexuális közeledésétől menekülni próbáló sértettet visszarántotta a fotelba, vagyis szabad mozgásában akadályozta, megvalósította a személyi szabadság megsértésének büntettét.

A terheltek védője tévesen érvelt akkor is, amikor a személyi szabadság megsértése és a könnyű testi sértés bűncselekményeket látszólagos alaki halmazatként értékelte.

Igaz, hogy azonos fejezetben szerepelnek, de a két bűncselekmény jogi tárgya egymástól eltér. Míg a személyi szabadság megsértése bűncselekménynek a személy szabadsága, illetve emberi méltósága, addig a testi sértés bűncselekménynek az ember élete, testi épsége és egészsége a védett jogi tárgya.

A személyi szabadság megsértése azért is állhat alaki halmazatban a testi sértéssel, mivel előbbi megvalósítható erőszak alkalmazása - következésképpen ezáltal sérülés okozása - nélkül is.

A kifejtett indokoknak megfelelően az alapügyben eljáró bíróságok a II. rendű terhelt cselekményének minősítésénél és a valóságos alaki halmazat megállapításakor a büntető anyagi jogszabályok sérelme nélkül, helyes jogi indokok alapján, törvényesen jártak el.

A Kúria, miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles, a megtámadott határozatot az előzőekben kifejtettek szerint a II. rendű terhelttel szemben - a kiszabott pénzbüntetés napi tétele összegét illetően - megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja, míg az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. április 8.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Akác Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

írnok
BÉ